

ماده ۳۰۶

اعتراض و بطور کلی هر اقدامی که برای حفظ حقوق ناشیه از برات و استفاده از آن در خارجه باید بعمل آید تابع قوانین مملکتی خواهد بود که آن اقدام باید در آنجا بشود.

فصل دوم در فته طلب (سفته)

ماده ۳۰۷

فته طلب سندی است که به موجب آن امضاء کننده تعهد می کند مبلغی در موعد معین یا عندالمطالبه در وجه حامل یا شخص معین و یا به حواله کرد آن شخص کارسازی نماید.

ماده ۳۰۸

فته طلب علاوه بر امضاء یا مهر باید دارای تاریخ و متضمن مراتب ذیل باشد:

۱- مبلغی که باید تادیه شود با تمام حروف

۱- گیرنده وجه

۳- تاریخ پرداخت

ماده ۳۰۹

تمام مقررات راجع به بروات تجاری (از مبحث
چهارم الی آخر فصل اول این باب) در مورد فته طلب نیز
لازم‌الرعا یه است.

فصل سوم چك

ماده ۳۱۰

چك نوشته‌ای است كه به موجب آن صادركننده
وجوهی را كه در نزد محال‌علیه دارد كلاً یا بعضاً مسترد
یا به دیگری واگذار می‌نماید.

ماده ۳۱۱

در چك باید محل و تاریخ صدور قید شده و به
امضای صادركننده برسد. پرداخت چك نباید وعده
داشته باشد.

ماده ۳۱۲

چك ممكن است در وجه حامل یا شخص معین یا
حواله كرد باشد. ممكن است به صرف امضاء در ظهر

چک به دیگری منتقل شود.

ماده ۳۱۳

وجه چک باید به محض ارائه کارسازی شود.

ماده ۳۱۴

صدور چک ولو این که از محلی به محل دیگر باشد ذاتاً عمل تجارتي محسوب نیست لیکن مقررات این قانون از ضمانت صادرکننده و ظهرنویسها و اعتراض و اقامه دعوی و ضمان و مفقود شدن راجع به بروات شامل چک نیز خواهد بود.

ماده ۳۱۵

اگر چک در همان مکانی که صادر شده است باید تادیه گردد، دارنده چک باید در ظرف ۱۵ روز از تاریخ صدور چک وجه را مطالبه کند و اگر از یک نقطه به نقطه دیگر ایران صادر شده باشد باید در ظرف ۴۵ روز از تاریخ صدور چک مطالبه شود.

اگر دارنده چک در ظرف مواعد مذکوره در این ماده پرداخت وجه آن را مطالبه نکند دیگر دعوی او بر علیه

ظهر نویس مسموع نخواهد بود و اگر وجه چك به سببی که مربوط به محال علیه است از بین برود دعوی چك بر علیه صادر کننده نیز در محکمه مسموع نیست

ماده ۳۱۶

کسی که وجه چك را دریافت می کند باید آن را امضاء یا مهر نماید اگر چه چك در وجه حامل باشد.

ماده ۳۱۷

مقررات راجعه به چك هایی که در ایران صادر شده است در مورد چك هایی که از خارجه صادر شده و باید در ایران پرداخته شود نیز رعایت خواهد شد، لیکن مهلتی که در ظرف آن دارنده چك می تواند وجه چك را مطالبه کند چهار ماه از تاریخ صدور است.

فصل چهارم در مرور زمان

ماده ۳۱۸

دعاوی راجعه به برات و فته طلب و چك كه از طرف تجار یا برای امور تجارتي صادر شده پس از انقضای پنج سال از تاریخ صدور اعتراض نامه و یا آخرین تعقیب قضایی در محاکم مسموع نخواهد بود مگر اینکه در ظرف این مدت رسماً اقرار بدین واقع شده باشد كه در این صورت مبداء و مرور زمان تاریخ اقرار محسوب است:

در صورت عدم اعتراض مدت مرور زمان از تاریخ انقضاء مهلت اعتراض شروع می شود.

تبصره

مفاد این ماده در مورد بروات و چك و فته طلبهایی كه قبل از تاریخ اجرای قانون تجارت مصوب ۲۵ دلو

۱۳۰۳ و ۱۲ فروردین و ۱۲ خرداد ۱۳۰۴ صادر شده است قابل اجرا نبوده و این اسناد از حیث مرور زمان تابع مقررات مربوط به مرور زمان راجع به اموال منقوله است.

ماده ۳۱۹

اگر وجه برات یا فته طلب یا چک را نتوان به واسطه حصول مرور زمان پنج سال مطالبه کرد دارنده برات یا فته طلب یا چک می تواند تا حصول مرور زمان اموال منقوله وجه آن را از کسی که به ضرر او استفاده بلاجهت کرده است مطالبه نماید.

تبصره

حکم فوق در موردی نیز جاری است که برات یا فته طلب یا چک یکی از شرایط اساسی مقرر در این قانون را فاقد باشد.

فصل پنجم اسناد در وجه حامل

ماده ۳۲۰

دارنده هر سند در وجه حامل مالک و برای مطالبه وجه آن محق محسوب می شود مگر در صورت ثبوت خلاف. معذک اگر مقامات صلاحیت دار قضایی یا پلیس تادیه وجه آن سند را منع کند تادیه وجه به حامل مدیون را نسبت به شخص ثالثی که ممکن است سند متعلق به او باشد بری نخواهد کرد.

ماده ۳۲۱

جز در موردی که حکم بطلان سند صادر شده مدیون سند در وجه حامل مکلف به تادیه نیست مگر در مقابل اخذ سند.

ماده ۳۲۲

در صورت گم شدن سند در وجه حامل که دارای ورقه‌های کوپن یا دارای ضمیمه برای تجدید اوراق کوپن باشد و همچنین در صورت گم شدن سند در وجه حامل که خود سند به دارنده آن حق می‌دهد ربح یا منفعتی را مرتباً دریافت کند برای اصدار حکم بطلان مطابق مقررات ذیل عمل خواهد شد.

ماده ۳۲۳

مدعی باید در محکمه محل اقامت مدیون معلوم نماید سند در تصرف او بوده و فعلاً مفقود شده است اگر مدعی فقط اوراق کوپن یا ضمیمه مربوط به سند خود را گم کرده باشد ابراز خود سند کافی است.

ماده ۳۲۴

اگر محکمه ادعای مدعی را بنا بر اوضاع و احوال قابل اعتماد دانست باید بوسیله اعلان در جراید به دارنده مجهول سند اخطار کند. هر گاه از تاریخ انتشار اولین اعلان تا سه سال سند را ابراز ننموده حکم بطلان آن صادر خواهد شد محکمه می‌تواند لدی‌الاقضاء

مدتی بیش از سه سال تعیین کند.

ماده ۳۲۵

به تقاضای مدعی محکمه می تواند به مدیون قدغن کند که وجه سند را به کسی نپردازد مگر پس از گرفتن ضامن یا تأمینی که محکمه تصویب نماید.

ماده ۳۲۶

در مورد گم شدن اوراق کوپن نسبت به کوپنهایی که در ضمن جریان دعوی لازم التادیه می شود به ترتیب مقرر در مواد ۳۳۲ و ۳۳۳ عمل خواهد شد.

ماده ۳۲۷

اخطار مذکور در ماده ۳۲۴ باید سه دفعه در مجله رسمی منتشر شود. محکمه می تواند اعلان در جراید دیگر را نیز مقرر دارد.

ماده ۳۲۸

اگر پس از اعلان فوق سند مفقود شده ابراز شود محکمه به مدعی مهلت متناسبی داده و اخطار خواهد

کرد هر گاه تا انقضای مهلت دعوی خود را تعقیب و دلائل خود را اظهار نکند محکوم شده و سند به ابراز کننده آن مسترد خواهد گردید.

ماده ۳۲۹

اگر در ظرف مدتی که مطابق ماده ۳۲۴ مقرر و اعلان شده سند ابراز نگردد محکمه حکم بطلان آن را صادر خواهد نمود.

ماده ۳۳۰

ابطال سند فوراً بوسیله درج و مجله رسمی و هر وسیله دیگری که محکمه مقتضی بداند به اطلاع عموم خواهد رسید.

ماده ۳۳۱

پس از صدور حکم ابطال مدعی حق دارد تقاضا کند که به خرج او سند جدیدی یا لدی الاقتضاء اوراق کوپن تازه به او بدهند - اگر سند حال شده باشد مدعی حق تقاضای تادیه خواهد داشت.

ماده ۳۳۲

هر گاه سند گم شده از اسناد مذکور در ماده ۳۲۲ نباشد به ترتیب ذیل رفتار خواهد شد:

محکمه در صورتی که ادعای مدعی سبق تصرف و گم کردن سند را قابل اعتماد دید حکم می دهد که مدیون وجه سند را فوراً در صورتی که حال باشد و پس از انقضای اجل - در صورت موجد بودن - به صندوق عدلیه بسپارد.

ماده ۳۳۳

اگر قبل از انقضای مدت مرور زمانی که وجه سند مفقود پس از آن مدت قابل مطالبه نیست سند ابراز شده مطابق ماده ۳۲۸ رفتار والا وجهی که در صندوق عدلیه امانت گذاشته شده به مدعی داده می شود.

ماده ۳۳۴

مقررات این باب شامل اسکناس نیست

نکات مهم در ارتباط با قانون چک

- ۱- ضمن مطالعه قانون چک توجه خوانندگان را به مفاد ماده ۳۱۰ تا ۳۱۸ قانون تجارت که در ارتباط با چک می باشد جلب می نماید.
- ۲- اساساً هدف قانون گذار استفاده از چک در معاملات نقدی و استفاده از سفته و برات جهت معاملات غیر نقدی است.
- ۳- مزیت چک بر سایر اسناد بهادار نظیر سفته و برات علاوه بر قدرت نقدی چک و مجازات صادر کننده چک «در صورت تخلف وی» مجازات کیفری و جزائی صادر کننده چک می باشد در حالیکه سفته صرفاً جنبه جزائی داشته و حداکثر می توان اموال صادر کننده سفته را تملک و تصاحب نمود ولی نمی توان صادر کننده سفته را بزندان افکند.

۴- چنانچه صادر کننده چك شخص «الف» و اشخاص «ب» و «ج» به ترتیب ظهرنویسان چك «یعنی آنرا پشت نویسی کرده باشند» و شخص «د» دارنده چك باشد نکات ذیل در این ارتباط حائز اهمیت می باشد:

۳/۱- قانون اشعار می دارد که شخص «د» می تواند طلب خود را که معادل وجه چك می باشد از هر یک از اشخاص «الف» یا «ب» یا «ج» هر کدام را که مایل باشد مطالبه نماید اما مجازات کیفری صرفاً متوجه شخص «الف» می باشد در واقع مسئولیت کیفری چك همیشه متوجه صادر کننده اصلی ولی مسئولیت حقوقی آن شامل صادر کننده اصلی و کلیه کسانی است که بهر نحو چك را پشت نویسی کرده باشند.

۳/۲- دارند چك صرفاً تا پانزده روز از تاریخ صدور چك یا تاریخ «برگشت خوردن چك» علیه ظهرنویسان اقامه دعوی نماید. در غیر اینصورت مسئولیت حقوقی ظهرنویسان ساقط خواهد شد و نمی توان وجه چك را از ظهرنویسان مطالبه کرد.

۳/۳- چنانچه محل صدور چك و محل پرداخت آن دو جای متفاوت (دو شهر) باشند مهلت برگشت زدن ۴۵ روز خواهد بود.

۳/۴- چنانچه محل صدور چك خارج از کشور و محل پرداخت آن داخل کشور باشد مهلت برگشت زدن ۴ ماه خواهد بود.

۳/۵- چنانچه محل صدور چك مشخص نباشد مهلت برگشت زدن همان ۱۵ روز خواهد بود.

۳/۶- حق شکایت کیفری برای دارنده چك تا شش ماه پس از تاریخ صدور چك یا صدور گواهی عدم پرداخت می باشد و پس از این تاریخ حق شکایت کیفری از دارنده چك سلب و صرفاً شکایت حقوقی صورت خواهد گرفت.

۳/۷- در ارتباط با مثال بند ۳ مجازات صادر کننده چك علاوه بر تأدیه مبلغ حبس ۶ ماه تا دو سال و جریمه نقدی معادل $\frac{1}{4}$ کسر موجودی چك به نفع دولت می باشد.

۳/۸- دارنده چك می تواند علاوه بر شکایت کیفری دادخواست ضرور و زیان علیه صادرکننده اصلی چك را نیز به دادگاه کیفری تسلیم نماید.

۳/۹- دارنده چك می تواند بطور همزمان علیه صادرکننده اصلی چك و ظهرنویسان در دادگاههای حقوقی دادخواست ارائه نماید.

۳/۱۰- چنانچه دارنده چك قبل از اقدام كیفری به دادگاههای حقوقی جهت استیفای حق خود مراجعه نماید دیگر نمی تواند اقدام كیفری علیه صادرکننده چك را بعمل آورد.

چنانچه شخص «الف» قبل از اقدام حقوقی جهت استیفای حق خود به اجرای ثبت مراجعه نماید می تواند پس از آن نیز به دادگاههای حقوقی مراجعه نماید.

۳/۱۲- چنانچه شخص «الف» صاحب حساب باشد اما شخص «ب» امضاء کننده چك باشد نکات ذیل حائز اهمیت می باشد:

دارنده چك می تواند از هر یک از اشخاص «الف» یا «ب» تقاضای مطالبه وجه چك را نماید ولی صرفاً علیه «ب» می تواند تقاضای مجازات طبق قانون چك را نماید.

۳/۱۳- چنانچه چك متعلق به یک شخص حقوقی «شرکت یا مؤسسه» باشد ولی امضاء کنندگان آن اشخاص «الف» و «ب» و «ج» از مدیران شرکت باشند در صورت برگشت خوردن چك دارنده چك می تواند وجه چك را از اموال شرکت یا اموال اشخاص «الف، ب و ج» مطالبه نماید اما مجازات كیفری چك صرفاً بر علیه

«الف، ب و ج» می باشد و سایر مدیران که چک را امضاء نکرده اند مسئولیت کیفری ندارند.

۳/۱۴- چنانچه مدیران شرکت تعویض یا تغییر کنند دارنده چک صرفاً بر علیه امضاء کنندگان چک می تواند اقامه دعوی کیفری نماید اما مدیران امضاء کننده چک چنانچه ثابت کنند که برگشت خوردن چک ناشی از عملکرد مدیران بعدی (جدید) می باشد مستوجب عواقب کیفری نخواهند شد در غیر اینصورت حتی با تغییر مدیریت مدیران امضاء کننده چک مستوجب مجازات کیفری خواهند بود.

مجموعه توانین

مالیاتهای مستقیم

مشمول بر

آخرین اصلاحات

چاپ سوم: خرداد ۱۳۲۲

تهران
شهرستان
پری

اطمارنامه و ترانامه و حساب سو و وزیران اشخاص حقوقی
موضوع ماده ۱۱۰ قانون مالیاتهای مستقیم
دایره محاسبه

گروه آوری:

غلامحسین دوانی

عضو انجمن حسابداران خبره ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

شماره حساب

نام حساب

بیلان برآورد

بیلان برآورد
محل
بابت
علی الحساب

بیلان برآورد

اداره کل مالیاتهای مستقیم
ریال

بیلان
ریال

بایات تکمیل سال

گروه آموزشی

تفصیل
نوع مستطرد کردید
نوع و مضای بودافت کننده

بایات تکمیل سال	بیلان برآورد	بیلان	بیلان برآورد	بیلان
محل	محل	محل	محل	محل
بایات تکمیل سال	بیلان برآورد	بیلان	بیلان برآورد	بیلان

صندوق پستی: (۱۳۴۵-۱۱۳)

Cheque Law
Fifth Edition (1999)
By: GH.DAVANI

از همین انتشارات منتشر شده است:

- ۱- مجموعه قوانین مالیاتهای مستقیم چاپ یازدهم ۱۳۷۷
- ۲- مجموعه قوانین کار و تأمین اجتماعی چاپ هفتم ۱۳۷۷
- ۳- مجموعه قوانین تجاری چاپ چهارم ۱۳۷۷
- ۴- مجموعه قوانین مجازات و تعزیرات اسلامی چاپ سوم ۱۳۷۷
- ۵- مجموعه قوانین اساسی مدنی چاپ سوم ۱۳۷۷
- ۶- حسابداری مالیاتی چاپ سوم ۱۳۷۷
- ۷- اصول حسابداری ۳ چاپ دوم ۱۳۷۷
- ۸- مجموعه پرسشهای چهارگزینه‌ای حسابداری صنعتی چاپ اول ۱۳۷۷
- ۹- حل کامل نظریه اساسی مدارها و شبکه‌ها چاپ دوم ۱۳۷۷
- ۱۰- تحلیل مسائل کتاب مدارهای الکتریکی ۱۳۷۷

زیر چاپ

- ۱۱- حسابداری میانه ۱ و ۲ KIESO

شابک ۷-۰۲-۶۲۶۶-۹۶۴-۰۲-۷ 964 - 6266 - 02 - 7